

**ANDIJON VILOYATIDA YASHOVCHI BOLALARDA DOIMIY TISHLARDA O'TKIR
DIFFUZ PULPIT KASALLIGI DINAMIKASINI O'RGANISH.**

Ismoilov Bahodir Uraimovich

ortopedik stomatologiya va ortodontiya kafedrasasi assistenti

Andijon davlat tibbiyot instituti

Andijon shahri

Tadqiqotning dolzarbligi. Bolalarning doimiy tishlaridagi o'tkir diffuz pulpitni samarali davolash zamonaviy amaliy stomatologiyaning dolzarb muammosidir. Ushbu muammoning eng muhim jihati Andijon viloyatida yashovchi bolalar doimiy tishlar anatomik shakli va funktsional qiymatini tiklashdir. Shu bilan birga, chaynash tishlarining kontakt yuzalaridagi karioz kovaklarini tashxislash uchun ko'plab usullar ishlab chiqilganiga qaramay, ularning ma'lumotlar mazmuni va mavjudligi ushbu muammoni hal qilingan deb hisoblashimizga imkon bermaydi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi: Andijon viloyatida yashovchi bolalarning doimiy tishlarida kuzatiladigan o'tkir diffuz pulpitni erta tashxislab samarali davolash va endogen biologik faol moddalarni o'z ichiga olgan holda, o'smirlarda stomatologik kasalliklarning kompleks profilaktikasi samaradorligini oshirish.

Materiallarni o'rganish usullari. Qo'yilgan maqsadlarni amalga oshirish uchun tekshiruv 2024 yil yanvar oyida may oyigacha qabulimizga kelgan bolalarning tibbiy hujjatlari o'rganildi. Bundan tashqari andijon viloyatida maktab o'quvchilari o'rtasida o'tkazilayotgan an'anaviy stomatologik profilaktika tadbirlarining samaradorligini baholash.

Natijalar va muhokamalar. Joriy yilning boshida biz bolalarning tibbiy hujjatlari o'rganildi va o'tkir diffuz pulpitning intensivligini o'rgandik.

O'rganishlarimiz davomida jami 960 nafar bolalarning 235 nafari o'tkir diffuz pulpit bilan murojat qilgan. O'g'il bolalarda o'tkir diffuz pulpit va qiz bolalarga qaraganda ko'proq ya'ni 145 nafar o'g'il bolalarda 90 nafar qiz bolalarda kuzatilgan. o'tkir diffuz pulpitning o'sish dinamikasi 2018 yilda sezilarli farq bo'lsa ham, statistik jihatdan farq qilmadi: mos ravishda $0,3 \pm 0,1$ va $0,5 \pm 0,1$ ($t=1,6$, $p>0,05$). O'tkir diffuz pulpitning intensivligi $2,6 \pm 0,3$ ni tashkil etdi.

Tibbiy tekshiruvlarda o'tkir diffuz pulpitni etiologiya kelib chiqish sablari o'g'iz bo'shlig'i gigiyenasi va qolgan tishlarining xolati tishlov turlari o'rganilib, ma'lumotlarga asoslanib retrospektiv tahlili va 2023 yilda tug'ilgan bolalarning so'rovi asosida an'anaviy profilaktika choralarini bilan tish o'tkir diffuz pulpitining o'sishi yiliga o'rtacha 0,5 dan kamaymasligi aniqlandi. Ya'ni har ikkinchi bolada har yili o'tkir diffuz pulpitdan ta'sirlangan bitta tish bor.

Xulosa: Jami 960 nafar bolalarning 235 nafari o'tkir diffuz pulpit kasalligi bilan murojat qildi. ularning 145 nafari o'g'il bola 90 nafari qiz bolalarni tashkil qildi. Bolalarning yoshi 6 yoshdan 18 yoshgacha. Kuzatilgan 235 nafar bolalarda o'tkir diffuz pulpit kasalligini tish prikusining almashinuv davriga ya'ni 90% ni tashkil qildi. Qolgan 10 % doimiy prikus davriga mos keldi.

Xulosa qilib aytganimizda erta almashinuv davrida o'tkir diffuz pulpitni aniqlash va davolash orqali tishning anatomik shaklini tiklash va bu orqali tishlov buzilishini oldini olish muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Atakhonov Azizbek Abdusalomovich. (2023). OBSERVATION OF INDICATORS OF PROSTHETIC STOMATITIS IN PATIENTS USING PROSTHESES MADE OF ETHACRYL AND FTOROX. International Multidisciplinary Journal for Research & Development, 10(11).
2. Atakanov Azizbek Abdusalomovich. (2023). AESTHETIC REQUIREMENTS IN CHOOSING ARTIFICIAL TEETH. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 10(11), 98–100.
3. А.А. Атахонов. (2023). Frequency of Occurrence and Clinical Manifestations of Stomatitis in Patients After Acrylic Prosthetics. Eurasian Medical Research Periodical, 2023/04/05, Том 19, Номер 14 Страницы 1-3.
4. Ataxanov Azizbek Abdusalomovich.(2022). BOLALARDA OG'IZ BO'ZISH SHILLIQ QATLAMI KASALLIKLARI TUZILISHINI YOSH BO'YICHA XUSUSIYATLARI. Евразийский журнал медицинских и естественных наук. Том 2 Номер 3 Страницы 77-80 .
5. Atakhonov Azizbek Abdusalomovich.(2024). International Multidisciplinary Journal for Research & Development. Том 11. Номер 04 Страницы 260-262.
6. Azizbek Ataxanov. (2023) . ANDIJON VILOYATIDA YASHOVCHI BOLALARDA GINGIVITNING TARQALISHINI O'RGANISH. Евразийский журнал медицинских и естественных наук. Том 3 Номер 4 Страницы 88-91.